
Aanreiken

Het is geen eenvoudige opdracht om een rode draad te ontwaren doorheen de onderscheiden bijdragen die samen dit nummer vormen. Heel diverse arbeids-, stads- en cultuursociologische thema's worden onder de aandacht van de lezer gebracht. Het is veeleer een impliciete geste die als verbindend element geïdentificeerd kan worden: het aanreiken.

Ilse Laurijssen en Ignace Glorieux verrijken met hun artikel de al uitgebreide onderzoeksliteratuur over de verschillen tussen etnische groepen op de arbeidsmarkt. Zij hebben daarbij aandacht voor de initiële posities die onderscheiden etnische groepen innemen bij het betreden van de arbeidsmarkt en de relatie met het op dat ogenblik behaalde onderwijsniveau, maar reiken bovendien een complementair levenslooperspectief aan, dat mogelijk gemaakt wordt door een longitudinaal onderzoeksdesign. Dankzij dit datamateriaal wordt een inkijk mogelijk op de beroepsmobiliteit van autochtonen en allochtonen in de eerste jaren van hun loopbaan. Daaruit blijkt dat alle groepen in hun vroege professionele carrière een zekere opwaartse statusmobiliteit genieten. Tevens wordt steun gevonden voor het bestaan van een inhaalmechanisme bij jongvolwassenen die een *slechte start* nemen bij de arbeidsmarktintrede, door bijvoorbeeld een eerste baan te aanvaarden waarvoor ze overgekwalificeerd zijn. Beide vaststellingen gaan echter in min of meer dezelfde mate op voor allochtonen van Turkse of Noord-Afrikaanse herkomst en autochtonen, waardoor er feitelijk weinig kloven op de arbeidsmarkt overbrugd of verkleind kunnen worden. Dat leidt de auteurs ertoe andermaal aandacht te vragen voor het wegwerken van deficiënties in het onderwijs, zodat de verschillende etnische groepen op een gelijkere wijze hun beroepsactiviteiten kunnen aanvatten. Een succesvolle instap op de arbeidsmarkt wordt immers nog steeds in belangrijke mate bepaald door het bereikte opleidingsniveau.

Sara Coemans en collega's leiden de lezer naar het domein van de zintuiglijkheid. In hun artikel verkennen ze op een even beknopte als overtuigende wijze de theoretische noodzaak en de methodologische toepasbaarheid van onderzoeksdesigns die ten volle rekening houden met visuele, auditieve, olfactorische en tactiele dimensies van sociale ervaringen. Aanknopen bij microsociologische overwegingen uit de erfenis van Georg Simmel, stellen de auteurs dat een sociologisch onderzoek naar de stedelijke ruimte niet compleet kan zijn zonder de sensorische elementen ervan te capteren en mee te nemen in onze reflecties. Een heel aparte onderzoekstechniek wordt daartoe aangereikt: het *'go-along'* of *'wandelen'* interview. Participant en interviewer verlaten de gesprekskamers waaruit alle mogelijk storende elementen geweerd worden en trekken eropuit, de stad in, voor een (semi)gestructureerde wandeltocht. Daarbij worden bijvoorbeeld foto's gemaakt om de problematische en waardevolle aspecten van het dagelijks leven in kansarme buurten vast te leggen zoals ze ervaren worden door de participant, of worden geurstalen genomen die kunnen helpen bij het identi-

ficeren van sociaaleconomische barrières. Aan de hand van een exploratief onderzoek in de Leuvense Vaartkombuurt geven Sara Coemans en collega's een realistisch beeld van de sterktes van deze wandelende interviewtechnieken, maar presenteren eveneens de moeilijkheden en uitdagingen waarmee men geconfronteerd wordt om die multisensorische aspecten op een kwaliteitsvolle wijze te presenteren en erover te communiceren.

Julia Peters en collega's bespreken en illustreren in hun artikel de toepasbaarheid van relationele en correlationele klasseanalyse in het (cultuur)sociologisch onderzoek. Ter aanvulling op of als alternatief voor inductief-kwalitatieve methoden om classificatieschema's te (re)construeren en zo inzicht te verwerven in symbolische grenzen die smaakvoorkeuren en andere culturele preferenties afbakenen, reiken de auteurs twee varianten aan van een innovatieve inductief-kwantitatieve techniek. Deze techniek is gebaseerd op bekende clustermethodes, maar wijst de individuele cultuurgenieters niet toe aan een cluster op basis van overeenkomsten op enkele zorgvuldig gedefinieerde specifieke kenmerken, maar gaat na hoe individuen met hun complexe smaakvoorkeuren zich tot elkaar verhouden. Toegepast op een bevraging waarbij respondenten gevraagd werd om middels een selectie van kunstwerken aan te geven of ze een bepaalde stijl al dan niet waarderen, leidt die methode tot de identificatie van een cluster individuen die alle kunstuitingen gelijkwaardig beoordelen (in positieve of negatieve zin), een tweede cluster van respondenten die in hun waardering 19de-eeuwse landschappen onderscheidt van andere stijlen en een derde en vierde cluster waarin op verschillende wijzen grenzen getrokken worden tussen 'klassiek' en 'modern'. Zowel de demonstratie van de techniek als de beredeneerde opbouw ervan prikkelen de verbeelding en nodigen uit tot het verkennen van toepassingsmogelijkheden in andere sociologische deel-disciplines.

Welbeschouwd zijn het in dit nummer dus vooral vernieuwende onderzoeksmethoden en technieken die door de auteurs van de onderzoeksartikels aangereikt worden aan een lezerspubliek dat wellicht enkele malen verrast de wenkbrauwen zal fronsen, maar tegelijk door nieuwsgierigheid aangevuurd zal worden om met de aangeboden gedachtegangen en benaderingswijzen het eigen onderzoek kritisch te bevragen en mogelijk te verrijken.

Kritisch wikken en wegen is eveneens de insteek van de essayistische bijdrage van Tom Braes, die in zorgvuldig gekozen bewoordingen aanstipt welke zinvolle bijdrage burgerinitiatieven in de zorg kunnen leveren, en hoe overheid en professionals daarmee kunnen interageren. De geprononceerde standpunten van de auteur verdienen een maatschappelijk debat en krijgen hier daarom alvast een forum.

Ook op het proefschrift van Sanne Noyon willen we uw aandacht vestigen. In haar onderzoek toont zij aan hoe de fundamentele menselijke behoefte om de wereld te begrijpen en tot een groep te behoren, een sociocognitief perspectief aanreikt om diverse opvattingen over immigratie te vatten en te begrijpen.

Traditiegetrouw wordt dit nummer van *Sociologos* afgesloten met een drietal recensies van boeken die u laten kennismaken met een geschiedenis van het sociaal

werk, uitnodigen tot een sociaalwijzgerige reflectie over techniek en wetenschap en, tot slot, maar niet in het minst, aansporen tot het bijstellen van de *newspeak* in uw dagelijkse taalgebruik.

Namens de redactie wens ik u veel leesgenot.

Matthias Bunneghem